

VOOR DE JEUGDDAG 2019

07-10-2019

SHARON STELLAARD

VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

Faculteit
der Sociale
Wetenschappen

ONDERZOEK SHARON

- > De Jeugdwet, de Wet Passend Onderwijs en de beide wetten in samenhang in de bestuurlijke- en beleidspraktijk.
- > **Hoe werkt dit decentralisatiebeleid door en waarom?**
- > 4 invalshoeken vanuit de institutionele theorie:
  - Het eigen leven van instituties
  - Botsende institutionele logica's
  - Institutionele pad afhankelijkheid
  - Graduele veranderpatronen
- > Onderzocht in 2 jeugdhulp regio's, binnen 4 gemeenten.
  - Hoofdzakelijk middels diepte interviews

KOMENDE 40 MINUTEN

- > Wet Passend Onderwijs & Jeugdwet brengen een nieuwe, horizontale bestuurlijke verantwoordelijkheid met zich mee om het beleid op elkaar af te stemmen.
- > Het zogenaamde 'Op Overeenstemming Gerichte Overleg'.
- > Hoe werkt dit in de praktijk uit?
- > Theoretische invalshoek; botsende logica's.

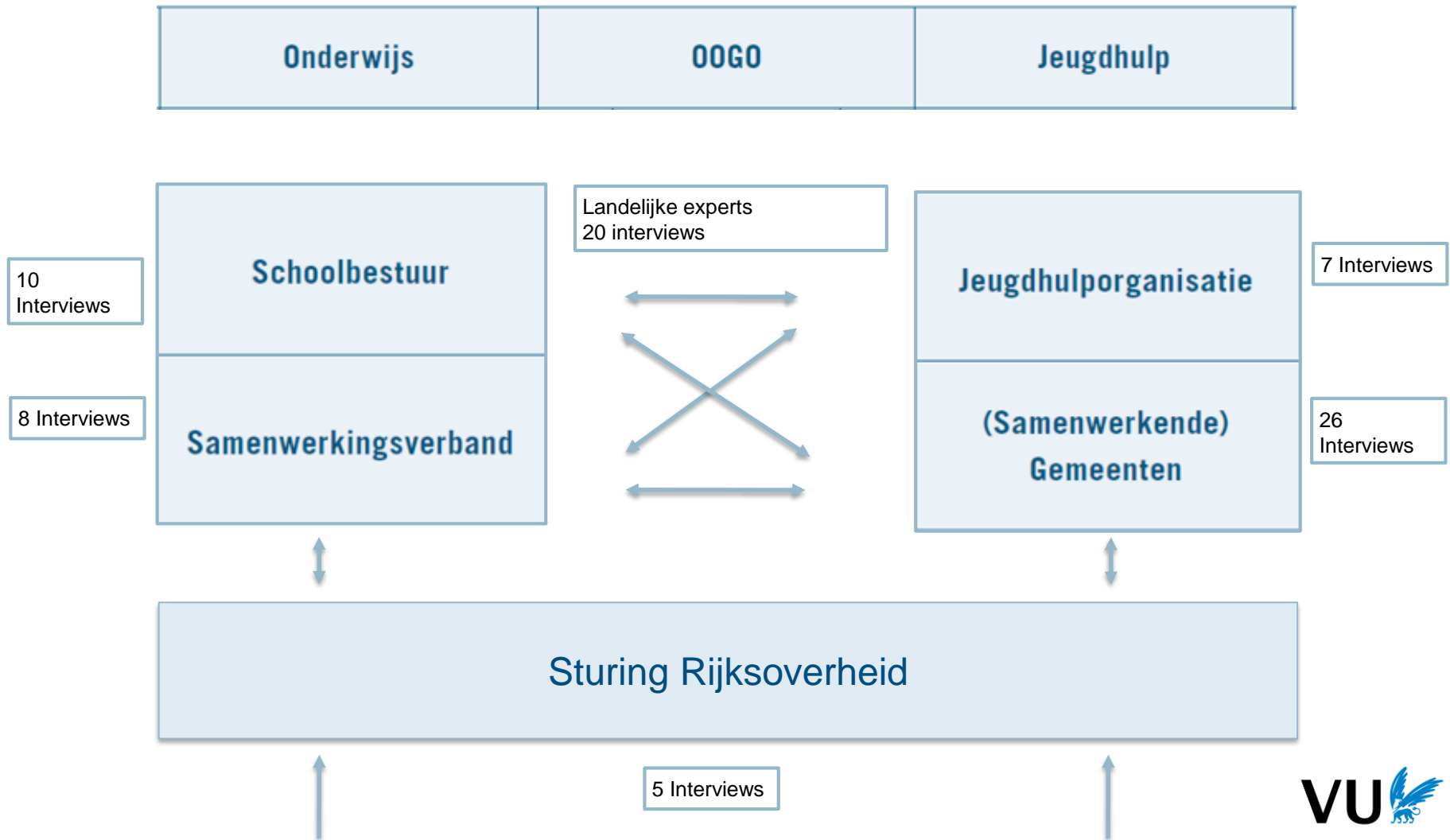
BOTSENDE LOGICA'S

Institutionele logica zijn: “Historisch gegroeide en sociaal geconstrueerde patronen en praktijken, bestaande uit aannames, waarden, overtuigingen en regels waarmee en waarbinnen individuen vorm, inhoud en betekenis geven aan hun dagelijks handelen” (Thornton and Ocasio, 1999).

Transformatie treedt volgens deze literatuur op wanneer de spelers binnen een **organisatorisch veld** overschakelen naar een nieuwe en gedeelde: **‘Logica van actie’**.

Het mechanisme achter deze transformatie zijn zogenaamde: **‘Field level interactions’**.

76 INTERVIEWS IN BESTUURLIJKE ARENA'S

Participatie adviseur
Wijkteams
Maatschappelijk
werker
Welzijnswerker
Vrijwilligers
Ambtenaren
Ex-BJZ ter
De Toegang
Opvoedondersteuning
Moeder
organisatie
Experts
Specialistische-
jeugdhulp
Schuldhelpverlening
Politieke bestuurders
Teamleider wijkteams
Stuurgroep van de-
wijkteams
De JGZ
VMCA
GGD
GGZ Zorg
Landelijke werkgroep-
jeugd
Directie team

Gemeenteraad
Gemeente secretaris
De gemeente
De scholen
Commissies
Werkgroepen
Raad van Toezicht
Cliëntenraad
Ondernemingsraad
Beleidsmedewerkers
HR Adviseur
Raad van Bestuur
Onderwijs
24-uurs verblijven
De logeerhuizen
De Provincie
Bureau Jeugdzorg
De TAJ
MKD's
Speciaal onderwijs
De leerkracht
School directeur
De IB-er
Professionals
Gedragdeskundig-
en
Oké-op-school
Sterk in de klas

Kinderen met een-
beperking
Ouders
Nji
Lecso
VOBC
Speciaal onderwijs
Regulier onderwijs
De Wethouder
VNG
CJG
Kinderombudsman
Stuurgroep HGW
Jeugdbescherming
Ingrado
Leerplichtambtenaar
Landelijke-
Thuiszitterstafel
De politie
De kinderrechter
Onderwijs zorg-
arrangement
Het ministerie
Branche organisatie
Cultureel werk
Straathoekwerker
Cluster 4 school
Gesloten jeugdzorg
Voorzitter RvT
Eigen kracht centrale

St. Vergeten Kind
G 42
Huisartsen
De VVD
Jeugdhulp regio
De BVO
J-42 netwerk
Gereformeerde school
Katholieke Pabo
Hogeschool
MBO
Den Haag
Martin Van Rijn
Het CBS
Veilig Thuis
Zorg in natura
Ambulante hulp
Raadslid
Sterk in de opvang
De leidster
De zorgboerderij
Het gezin
De SBO school
Naschoolse opvang
Cliënten
De media
Jeugd GGZ
Medewerkers
Het Rijk
Multi Probleem-

gezinnen
Passend Onderwijs
Schoolbesturen
SWV
Stuurgroep –
talentontwikkeling
Rebel
Suïcidale kinderen
De aankoopcentrale
De accountant
Zien in de Klas
Leerling vervoer
Wethouder participatie
Wethouder WMO
Deurwaarders
Jeugd reclassering
Jeugd en gezinsteam
De fiscus
De inspectie
Het programma team
Omliggende organisaties
De WMO
De politiek
Zorg aanbieders
Het Zorglandschap
Kwetsbare groepen
Gezinnen
RvdK
Voorveld professionals
Team coaches
Directeur SWV

FIELD LEVEL INTERACTIONS

‘Wat ik lastig vind, ook kijkend naar gemeentes, is wie is nou verantwoordelijk voor wat?’

Dán zitten we met de beleidsmedewerker jeugd, dán met de leerplichtambtenaar, die gaat niet over de inkoop, daar mag alleen een leidinggevende iets over zeggen en dán komt die er weer een keer bij. En dan merk je dat het heel moeilijk wordt om verder te komen...

Lang niet altijd heb je het gevoel dat je ook meters kunt maken’.

FIELD LEVEL INTERACTIONS

‘Zoek 3 ooms en tantes: 1 opgesloten specialist, 1 flamboyante ondernemer en 1 iemand die erg op het proces zit.
De kans dat die een leuk gesprek hebben is uitermate moeilijk.

En dat is toch een beetje het geheel’.

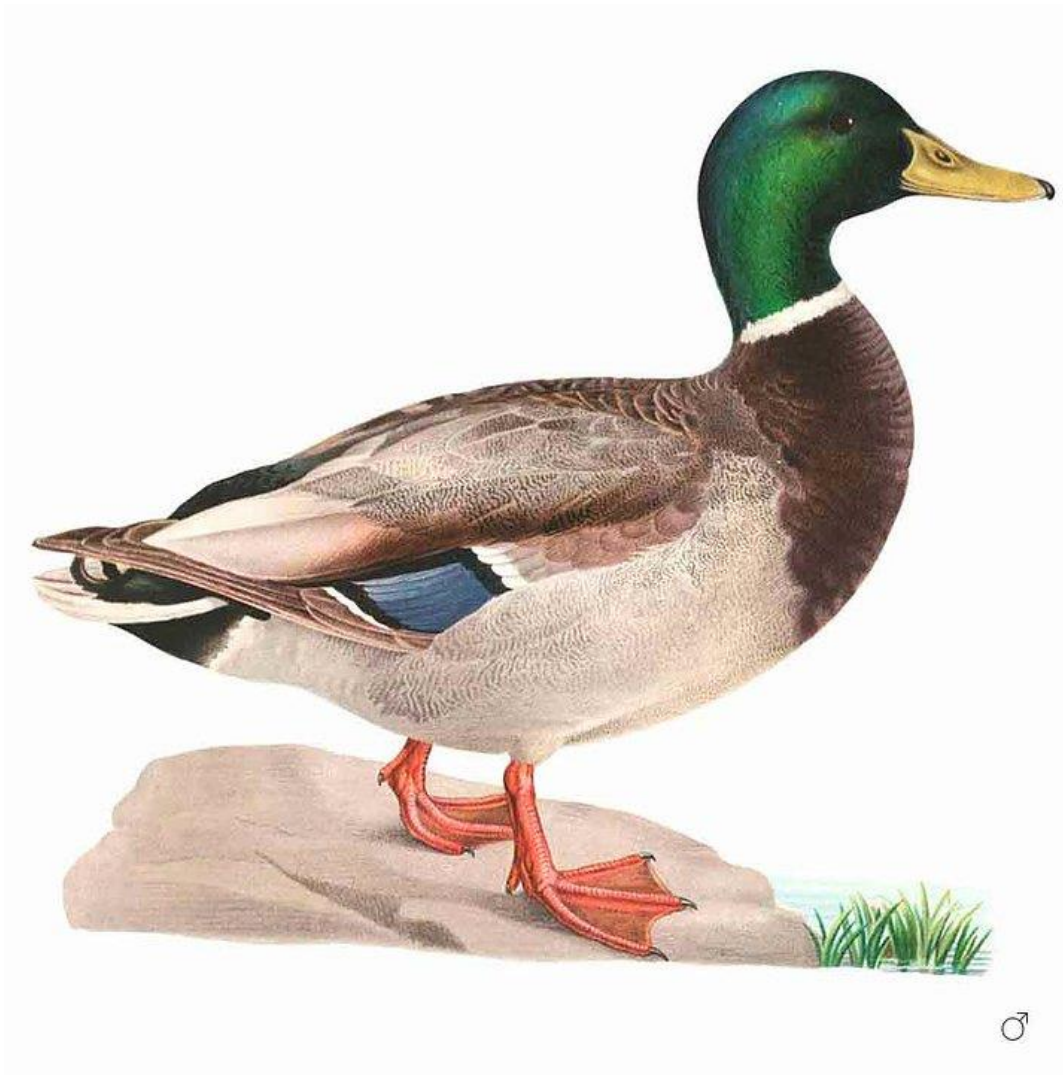
FIELD LEVEL INTERACTIONS

‘Er springen ook steeds weer nieuwe mensen op de trein.
Hoe voorkom je dat we wéér gaan praten over de
gemeenschappelijke ambitie, die hebben we toch al met elkaar?’

Het is net de Processie van Echternach, je doet een stap vooruit
en twee stappen achteruit, dat gevoel heb ik wel eens.

Zoek maar eens op op Google...’

DUCK CHALLENGE

DUCK CHALLENGE; WAT LEREN WE HIERUIT?

WETGEVING ALS 'COMMON CARRIER'

Staat

Religie

Beleid wordt abstract geformuleerd zodat iedereen het er mee eens kan zijn, maar in de werkelijkheid kunnen er talloze botsende logica's achter schuil gaan...

Netwerk

Markt

Samenleving

Familie

DE VERBINDING ONDERWIJS - JEUGDHULP

‘Eén kind, één gezin, één plan, en ook in de school.

Kan dat niet, waarom dan niet?

Nou goed, het had allemaal zo zijn geschiedenis.

Dat hebben we nog steeds niet lekker opgelost, vind ik.

Daar is een soort van **beleidsmatige toverformule** op los gelaten van hoe je onderwijswereld en de zorgwereld toch op elkaar kan vastklikken.

In de Wet Passend Onderwijs heette dat: Op Overeenstemming Gericht Overleg, en dat hebben we gekopieerd naar de Jeugdwet en dan maar hopen dat het goed komt’.

HOE MEER FLUIDITEIT HOE MEER BOTSSENDE LOGICA'S

Veranderen is er niet
alleen voor anderen

QUOTE BOTSSEN & FLUÏDITEIT

‘We hebben hier in Amsterdam een OPDC, daar wordt stevige diagnostiek gedaan. Grotendeels betaald door de gemeente, ook hulp thuis én op school door één jeugdhulpverlener.

Maar dan komt de inspectie, die gaan met het gewone voortgezet onderwijs kader inspectie doen. Gaan ze doen. Voor de 9 aller moeilijkste casussen uit Amsterdam, weet je wel? Een Roma kind dat na een jaar thuiszitten weer instroomt, een ander is na een mislukking bij oma in België na 5 maanden weer terug in Nederland, een ander kind had een half jaar thuis onder de dekens gelegen en kwam nu weer naar school. En dan word je afgerekend omdat er geen doelen voor alle lessen benoemd zijn...

Dan denk je echt, waar gáát dit over?’

QUOTE BOTSSEN & FLUÏDITEIT

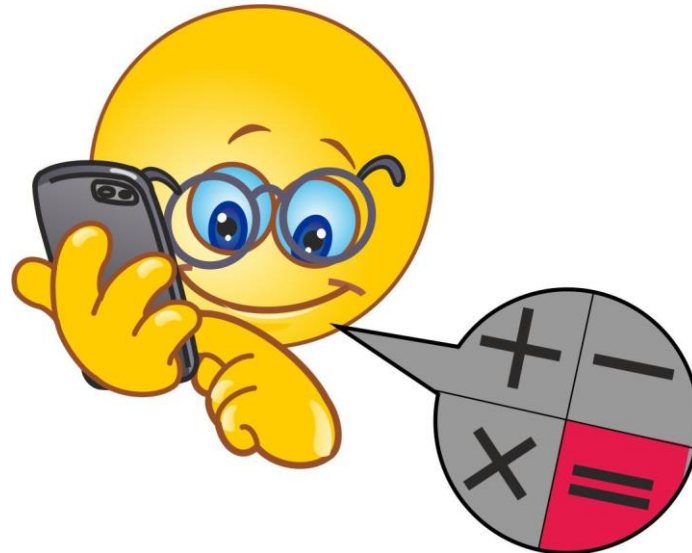
‘Een onderwijs jeugdhulp arrangement?...

Je hebt hier in de school een stuk of 40 van die aanbieders rondwandelen op 70 kinderen, prettige wedstrijd he!’

QUOTE BOTSEN & FLUÏDITEIT

‘Euhm, nou het enige dat zij steeds roepen is:
‘kom maar met een businesscase...’”

QUOTE BOTSEN & FLUIDITEIT

‘Ik verwacht nog iets van de scholen met die huisvesting.

Dat op een gegeven moment ergens een schoolbestuurder zegt; nou zit er een Pietje van jeugdhulp organisatie zo en zo in mijn school, die zit wel 40 uur per week op onze bureaustoel; krijgen we nou een huisvestingsvergoeding?

Dan zal ik zeggen; ik kan ‘m ook weg halen hoor, en dan denk ik dat ze snel zeggen, nee laat ‘m toch maar zitten’.

QUOTE BOTSSEN & FLUÏDITEIT

‘Maar het is nu een worsteling van ja, je gaat toch geen zorg brengen in het onderwijs?’

En dan ook nog: je hebt bijna geen geld en dan ook nog extra geld vragen, nou dan moet je toch wel van de ratten besnuffeld zijn!’.

VERSCHIL?

Academische werkplaats 'Samen op School'

Een nieuwe logica
van actie

Onderwijs, Gemeenten
en Jeugdhulp
Met Lego Serious Play ®

Sharon Stellaard

Betrokken bij deze werkplaats zijn:

www.samenopschool.org

Core process of LEGO® SERIOUSPLAY®

1. Posing a question

2. Construction

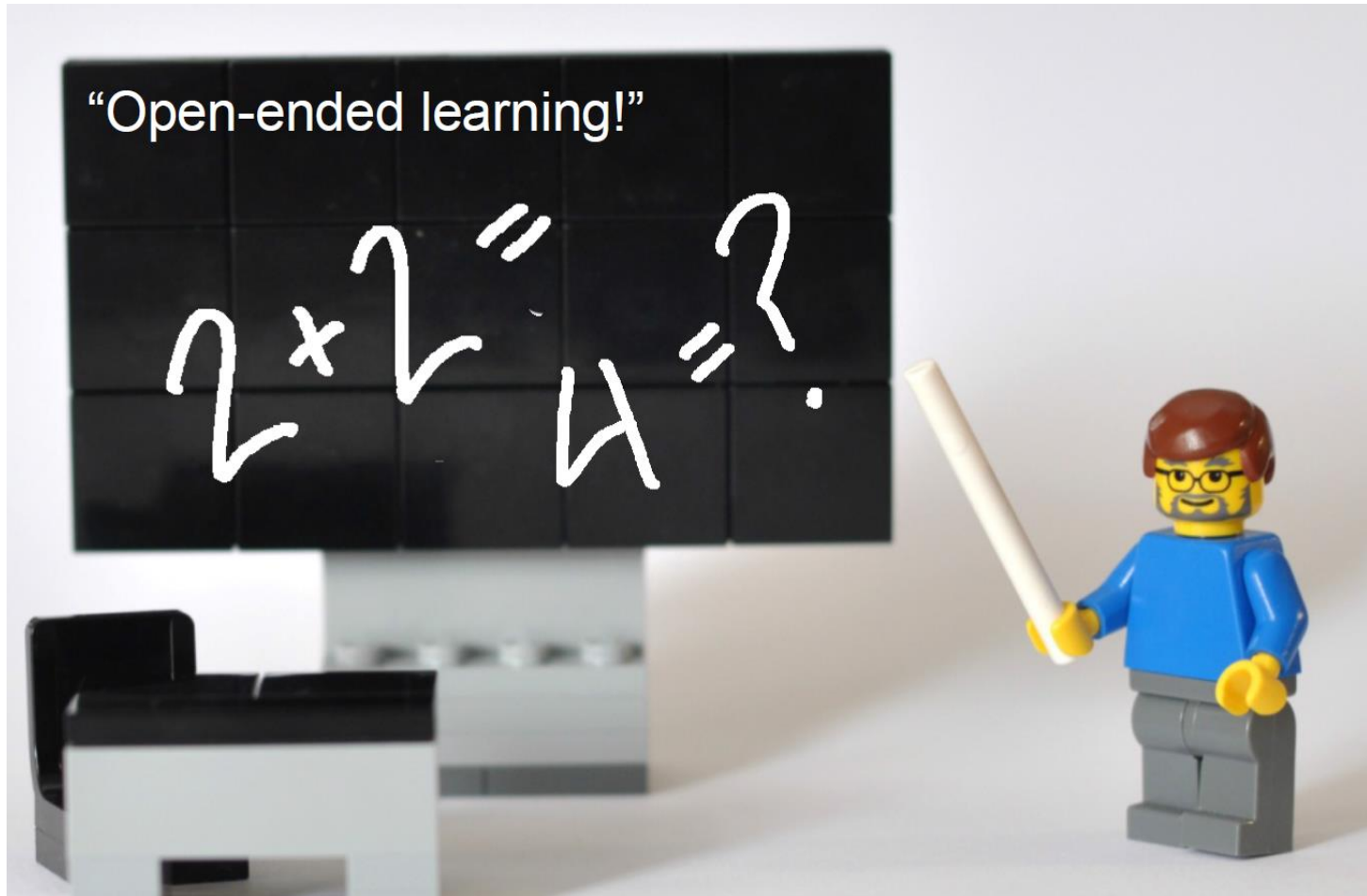
3. Sharing

4. Reflection

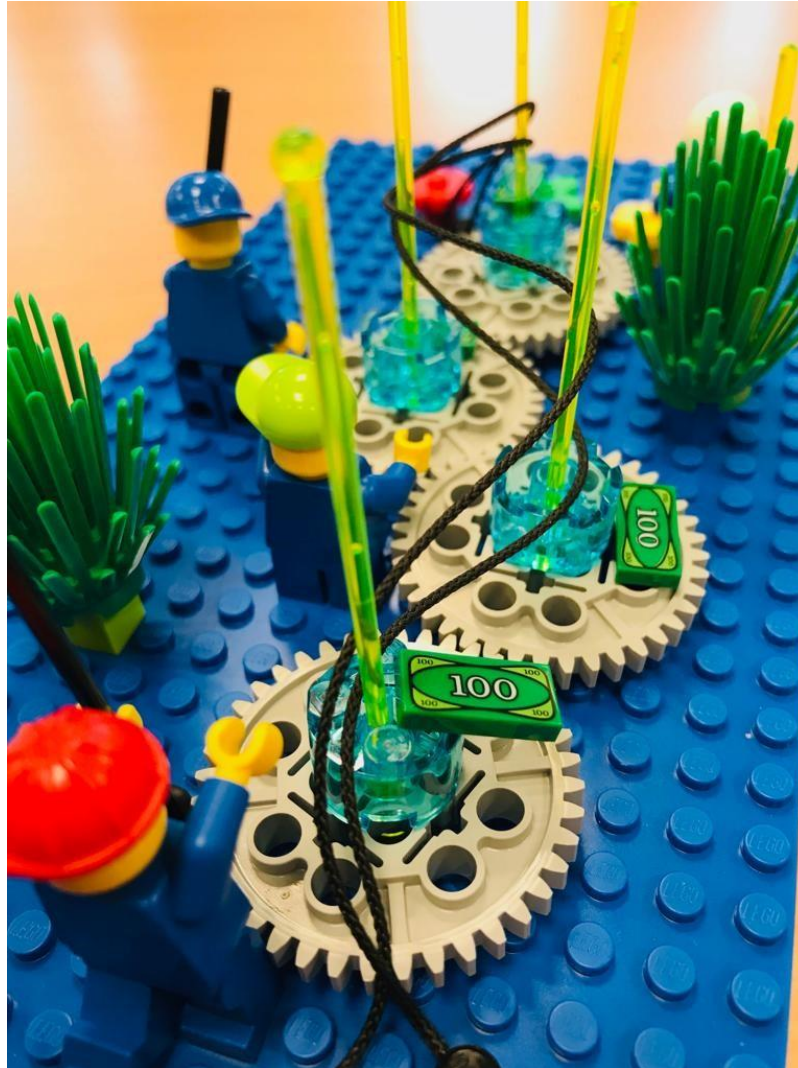

DENKEN MET JE HANDEN – LUISTEREN MET JE OGEN

INDIVIDUEEL MODEL

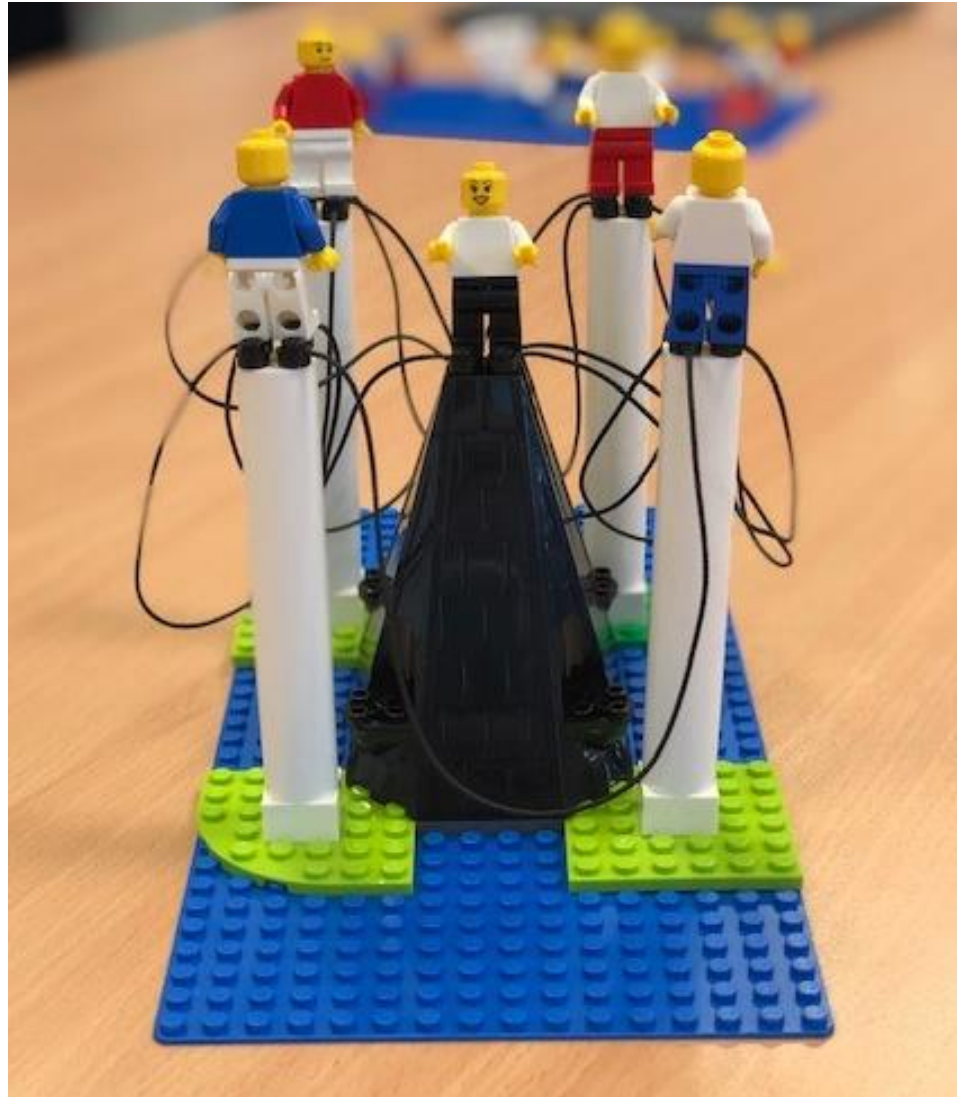
GEDEELD MODEL

GEDEEELD MODEL

LEIDENDE PRINCIPES

DANK VOOR UW AANDACHT

VRAGEN / DISCUSSIE

VU **VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM**

IS VERDER KIJKEN